

Asia: VN/8868/2019

Lausuntopyyntö: Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

- 1. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet sosiaali- ja terveydenhuollossa?**

ei [Pirkanmaan sairaanhoitopiiri (myöh. PSHP)/Tays ottaa tässä lausunnossa kantaa yo-sairaaloiden rooliin ja tehtäviin yleisesti eikä vain HUSia koskien. Toteamme kuitenkin, että hyvin erikoista mallia Uudellemaalle ollaan esittämässä. Esitetyt itsehallintoalueet ovat erilaisia jo pelkän kokonsa puolesta. Yo-sairaaloita koskevat PSHP:n kommentit on kirjattu lausuntopyyntöön kohtaan 16.]

- 2. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet pelastustoimessa?**

ei kantaa

- 3. Mahdollistaako esitetty erilliskäytös malli pääsyn tarpeenmukaisten ja riittävien sote-palvelujen piiriin paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?**

ei kantaa

- 4. Mahdollistaako erilliskäytös yhteen sovitettujen asiakaskohtaisten perustason sote-palvelukokonaisuuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?**

ei kantaa

- 5. Mahdollistaako erilliskäytös erikoistason palvelujen toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?**

ei kantaa

- 6. Mahdollistaako erilliskäytös perus- ja erikoistason sosiaali- ja terveystieteiden toiminnallisen integraation alueella?**

ei kantaa

7. Esityksen mukaisesti erikoissairaanhoidon järjestämisvastuu olisi yleisesti ja ensisijaisesti itsehallinnollisilla alueilla, HUSin järjestämisvastuu lakiin perustuvaa ja järjestämissopimuksella sovittavaa vastuuta. Onko raportissa kuvattu ratkaisu mielestänne sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta sekä hallinnollisesti ja HUSin omistajaohjauksen näkökulmasta toteuttamiskelpoinen ja turvaako se sote-palvelujen järjestämisen alueella?

ei kantaa

8. Turvaako erilliskeskitys sote-palvelujen järjestämiselle riittävän kantokykyiset alueet?

ei kantaa

9. Turvaako erilliskeskitys asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen?

ei kantaa

10. Toteutuuko demokratia erilliskeskityksessä perustuslain edellyttämällä tavalla? (ks raportin luku 3) Jos ei, niin miten esityksen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voitaisiin vahvistaa?

-

11. Toteutuuko palvelujen yhdenvertaisuus esitetyssä mallissa paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

ei kantaa

12. Mahdollistaako erilliskeskitys kielellisten oikeuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

ei kantaa

13. Millä toimenpiteillä ja missä palveluissa kielellisiä oikeuksia voitaisiin vahvistaa?

-

14. Millaisia vaikutuksia arvioitte erilliskeskityksellä olevan osana hallituksen linjaamaa valtakunnallista kokonaisratkaisua?

-

15. Ehdotuksia itsehallinnollisten alueiden nimiksi?

-

16. Muut vapaamuotoiset huomiot loppuraportista

PSHP haluaa kiinnittää huomiota siihen, että kyse ei ole vain Uttamaata ja HUSia koskevasta asiasta, vaan yliopistollisen sairaalan rooli ja tehtävät tulisi määritellä lainsäädännössä koko maata koskien yhdenmukaisin perustein. PSHP viittaa yo-sairaaloiden johtajien erilliseen lausuntoon asiassa ja sen lisäksi esittää seuraavaa:

Voimassa olevassa lainsäädännössä on useita säännöksiä, joissa yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle kuntayhtymälle ja yliopistollisille sairaaloille itselleen säädetään tehtäviä ja vastuuta. Tällaisia säännöksiä on muun muassa terveydenhuoltolaissa, ns. keskittämisasiasetuksessa ja ns.

päivystysasetuksessa. Nämä tehtävät liittyvät erikoissairaanhoidon työnjakoon sekä alueellisesti ja valtakunnallisesti keskitettävään erikoissairaanhoidon. Yliopistollisen sairaalan tehtävät ja vastuut liittyvät erityisosaamisen, opetuksen ja tieteellisen tutkimuksen ja kehittämistoiminnan tuottamaan hoidon laadun sekä potilasturvallisuuden ylläpitoon ja parantamiseen. Yliopistollisille sairaaloille on asetettu suoranaisia velvollisuuksia lääkäreiden perusopetuksen ja erikoislääkärikoulutuksen tuottamisessa. Erityisesti tarvitaan lakiin kirjaus siitä, että yliopistollisilla sairaaloilla on velvollisuus tehdä tieteellistä tutkimusta. Nyt tällainen suoranainen velvoite puuttuu. Tämä vaikeuttaa yliopistosairaalassa tutkimusta tekevien tutkijoiden rahoituksen saantimahdollisuuksia. Valtion tutkimusrahoituksen vähentyessä on muun rahoituksen osuus merkittävä. Se, että laissa säädetään yo-sairaaloista nykyistä tarkemmin, vahvistaa tutkimuksen ja koulutuksen yhteistyötä ja mahdollisuuksia myös perustasolla.

Laissa tulee säätää myös yo-sairaalan suhde ko. yliopistoon. Ainakin Sipilän hallituksen sote-laissa yo-sairaalan rooli ja asema oli heikosti kirjattu. Emme tiedä, onko asia muuttunut Marinin hallituksen lakiteksteissä. Käsityksemme mukaan ei, tosin STM on tästä hyvin tietoinen ja muutosta on ehkä tulossa. Tärkeää on, että kaikkien yo-sairaaloiden, ei vain HUS/HYKS roolia, tulisi säätää laissa. Lausuttavana olevan raportin perusteella voisi ajatella, että siinä ehdotetaan vain HYKS/HUS tehtävien säätämistä. Kaikkien yo-sairaaloiden kuitenkin tulisi olla samalla viivalla.

Sairaanhoitopiiri voi tällä hetkellä tuottaa yliopistolliselle sairaalalle kuuluvia palveluja monella eri tavalla, jotka perustuvat Kuntalain ja Sosiaali- terveydenhuollon valtiosuoksista annetun lain säännöksiin. Palvelut voidaan tuottaa mm. omana toimintana, ostopalveluina yksityiseltä tai julkiselta palvelujen tuottajalta, sopimuksin yhdessä muun kunnan tai kuntayhtymän kanssa tai perustamalla osakeyhtiön tai olemalla osakkaana muussa yksityisoikeudellisessa yhteisössä. Perustuslain säännökset julkisen hallintotehtävän hoitamisesta ja julkisen vallan käytöstä asettavat rajoituksia julkisen terveydenhuollon tuottamistavoille.

Yhtiömuotoinen palvelutoiminta voi toimia kirittäjänä ja toimintamallien kehittäjänä julkista organisaatiota ketterämmin. Tästä on hyviä kokemuksia tuottavuuden kasvun myötä ja palveluketjujen kehittämisessä muun muassa PSHP:n konsernissa. Yliopistosairaaloiden ja niiden muodostamien osaamiskeskusten mahdollisuuksia toimia muissakin muodoissa kuin julkisen organisaation muodossa tulisi säätää laissa selkeämmin. Lisäksi nykyisten sairaanhoitopiirien ja erityisvastuualueiden (tulevien maakuntien) mahdollisuuksia perustaa yhteisiä osaamiskeskus yhteisen johdon alle tulee mahdollistaa laissa.

